

Informacja o 9. Raporcie w sprawie spójności i rozporządzenie STEP

Komisja Europejska

Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej

19 lipca 2024

Sprawozdanie w sprawie spójności

- Sprawozdanie na temat spójności – to zobowiązanie traktatowe, publikowane co 3 lata
- Obrazuje postępy w osiągnięciu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej
- Opublikowane 27 marca 2024 r., dostępne online, w tym interaktywne mapy i dane na potrzeby wykresów i tabel: [Inforegio – dziewiąte sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej \(europa.eu\)](https://inforegio.europa.eu)

Funkcja sprawozdawcza

1. Spójność gospodarcza
2. Spójność społeczna
3. Spójność i różnorodność terytorialna
4. Transformacja ekologiczna
5. Innowacje regionalne i transformacja cyfrowa
6. Transformacja demograficzna
7. Lepsze zarządzanie
8. Finanse publiczne, polityki krajowe i spójność
9. Wpływ polityki spójności

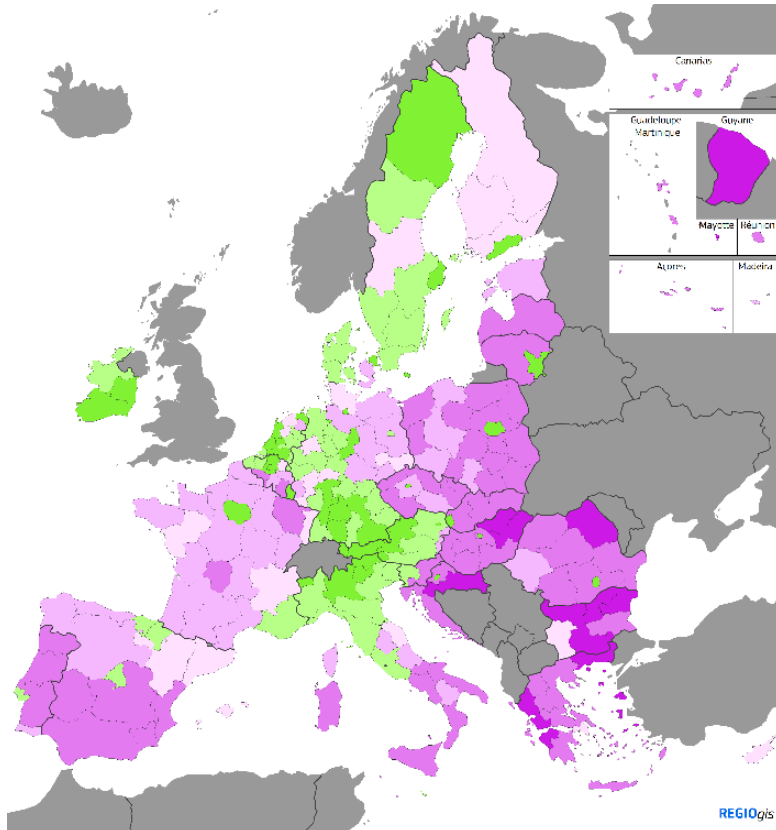
Funkcja komunikacyjna

- Podsumowanie ustaleń zawartych w sprawozdaniu
- Wyciąga wnioski dotyczące przyszłości polityki spójności

Polityka spójności: wzrost gospodarczy, zatrudnienie i konkurencyjność

- Polityka spójności wspiera regiony w czerpaniu korzyści z jednolitego rynku, wspierając inwestycje i współpracę.
- Historyczne rozszerzenie UE z 2004 r. to wyraźny przykład pozytywnego wpływu polityki spójności:
 - PKB na mieszkańca z 52% średniej UE w 2004 r. do 80% w 2023 r. **PL z 51% do 79%.**
 - Stopa bezrobocia spadła ze średnio 13% do 4%. **PL z 18% do 4%.**
- Pełni kluczową rolę we wspieraniu inwestycji publicznych (średnio 13% i 51% inwestycji rządowych w słabiej rozwiniętych państwach członkowskich, w tym PL).
- Wnosi wkład w zdolności administracyjne i jakość zarządzania.
- Jednak konwergencja w UE jest nierówna, niektóre regiony pozostają w tyle lub znajdują się w pułapce rozwojowej – pułapce średniego wzrostu.

PKB na mieszkańca i wzrost regionalny

GDP per head (PPS), 2022

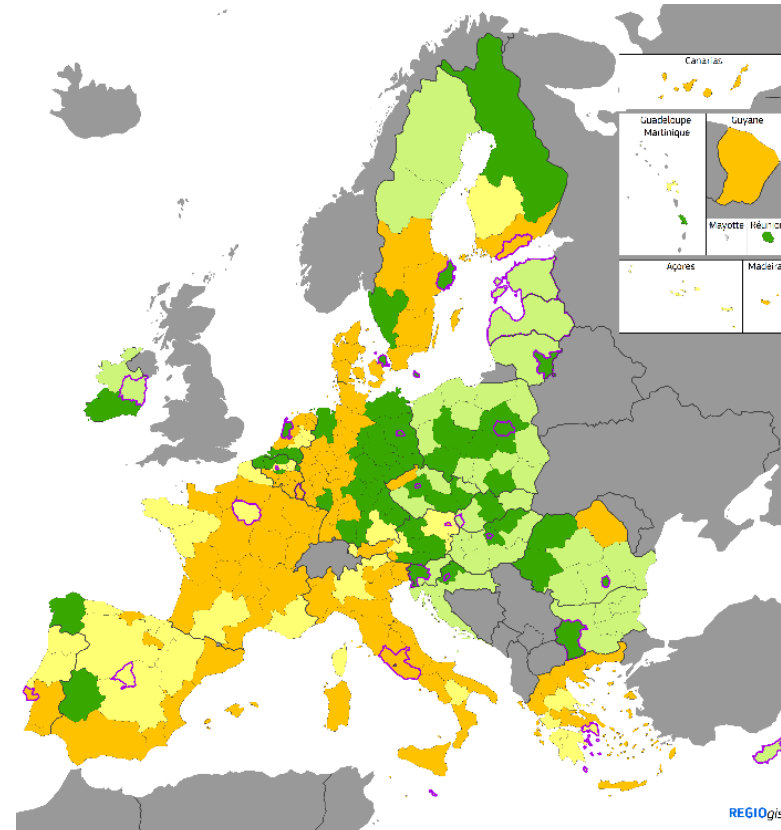
Index, EU-27 = 100

- < 50
- 50 - 75
- 75 - 90
- 90 - 100
- 100 - 125
- >= 125

Source: Eurostat (nama_10r_2gdpl)

0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Regional growth of GDP per head compared to growth by Member State and in the EU, 2001-2021

Category

- above EU average and above Member State average
- above EU average and below or equal to Member State average
- below EU average and above Member State average
- below EU average and below or equal to Member State average
- no data
- capital regions

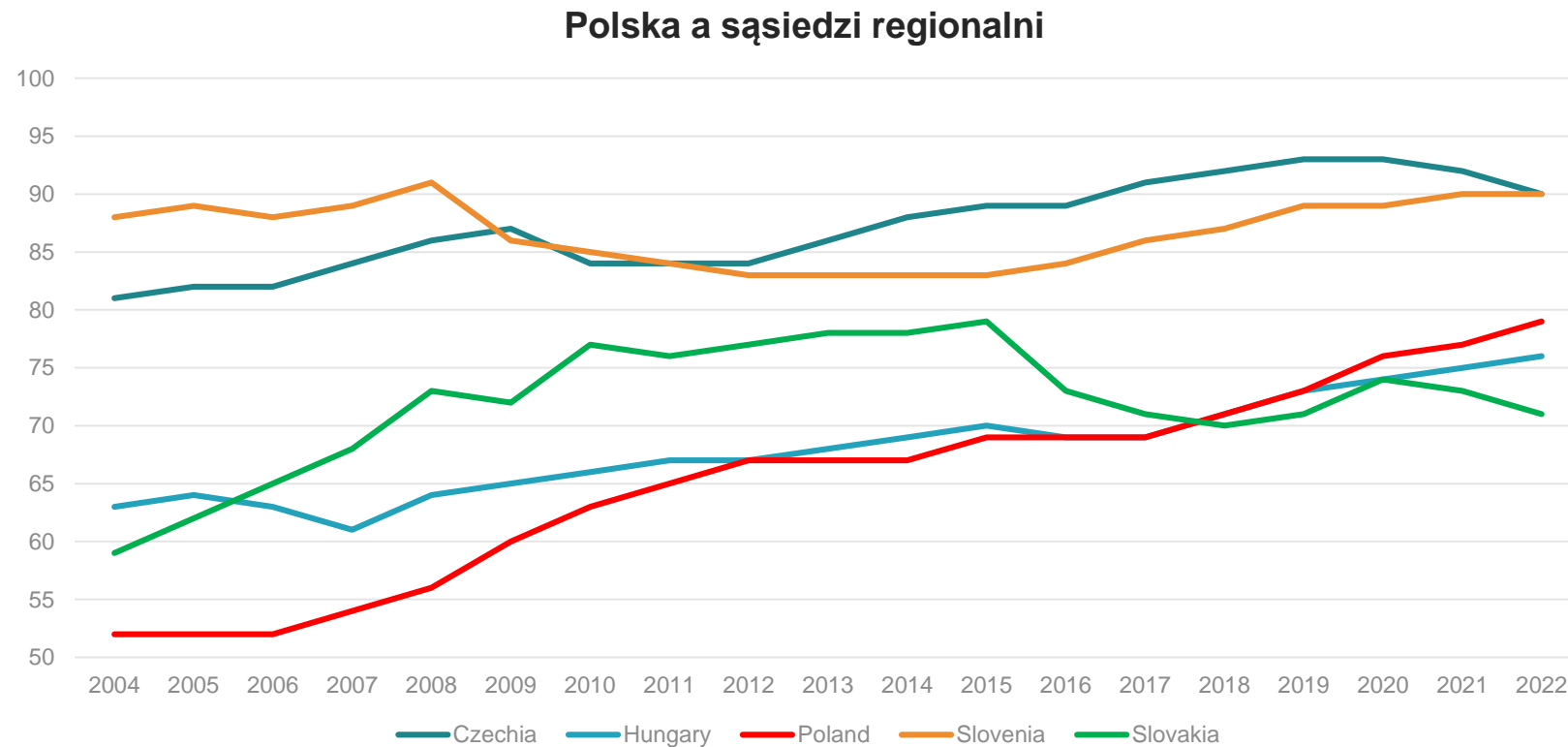
Source: IIG, REGIO based on JRC-ARXIS CO data

0 500 km

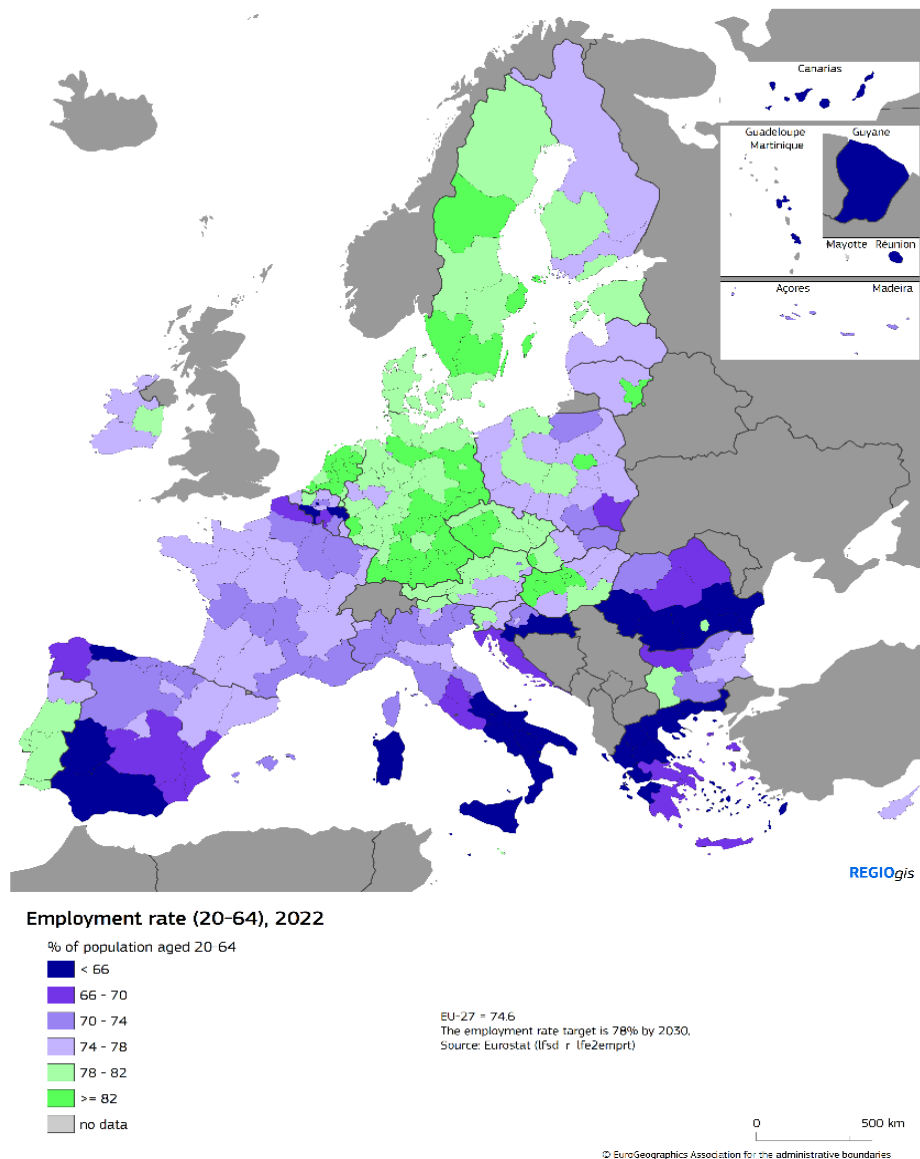
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Historia konwergencji w Polsce

Zmiany PKB na mieszkańca w stosunku do średniej UE-27

Konwergencja społeczna – wyzwania (1)

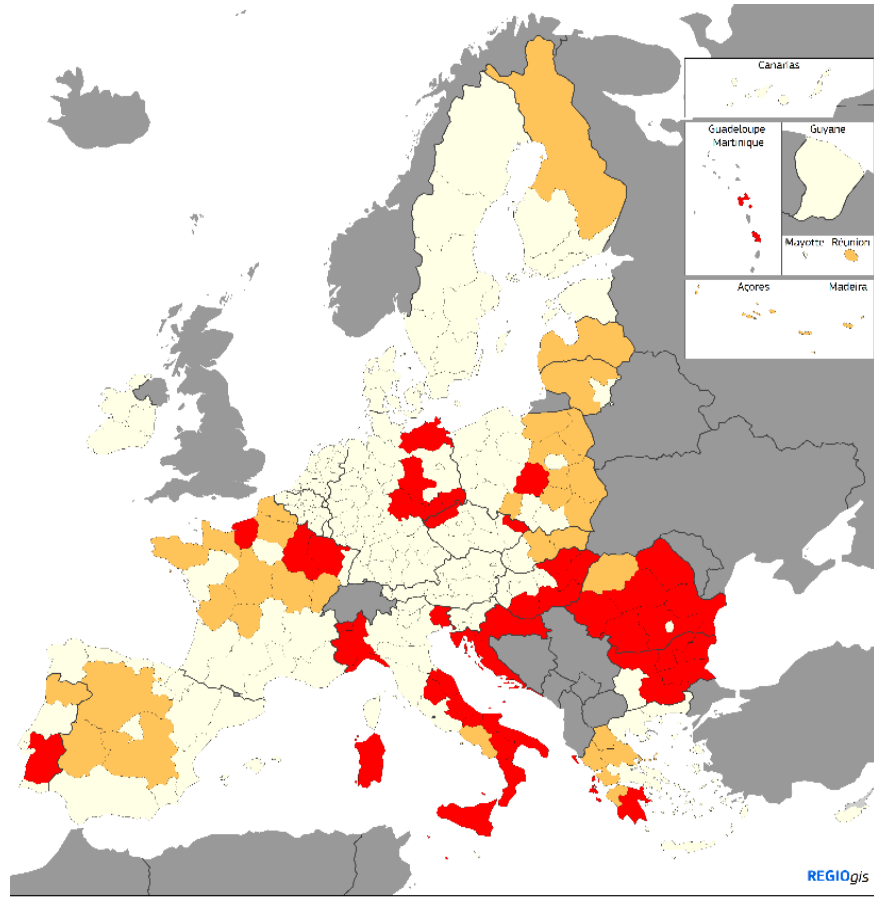

- Ogólna poprawa, w szczególności w zakresie włączenia społecznego i ograniczania ubóstwa w Europie Wschodniej.
- W latach 2013–2022 stopa bezrobocia spadła o połowę w regionach słabiej rozwiniętych, do średnio 8% (PL 4%).

ALE:

- Bezrobocie młodzieży jest ponad dwukrotnie wyższe od ogólnego bezrobocia.
- Zmiany demograficzne pogłębiają niedobory siły roboczej i zwiększają presję na budżety publiczne.
- Po dziesięcioleciach wzrostu, od 2020 r. liczba ludności UE zmniejsza się, ponieważ saldo migracji nie rekompensuje już ujemnego wzrostu naturalnego.

Konwergencja społeczna – wyzwania (2)

Regions in a talent development trap
and regions at risk of falling in a talent development trap

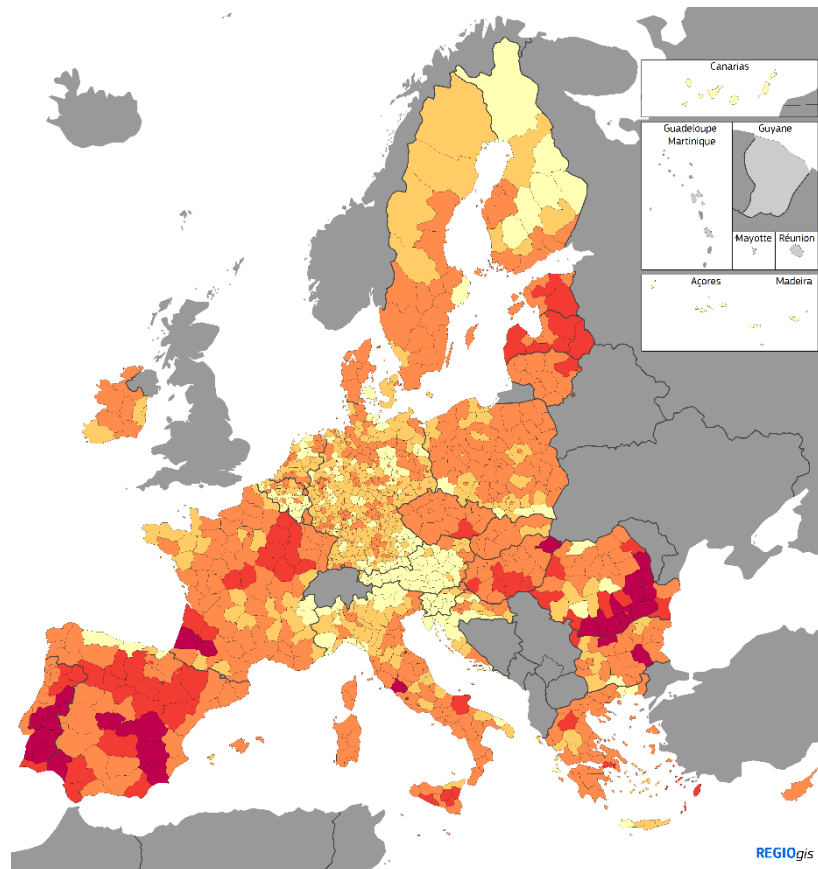
- Category
- Shrinking working-age population and lagging level of tertiary education
 - Net out-migration of people aged 15-39
 - Other regions

Source: DG REGIO based on Eurostat data
(demo_r_dzjan, demo_r_maagec, ifst_r_ifsdzpop)

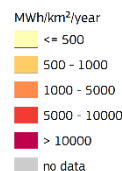
0 500 km
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

- Zmniejszenie liczby ludności w wieku produkcyjnym wymaga szybszego wzrostu wydajności i dostosowania – w planowaniu przestrzennym, usługach publicznych itp.
- Pułapka niedoboru talentów – regiony o malejącej liczbie ludności w wieku produkcyjnym i niskim odsetku wysoko wykwalifikowanych osób.
- Ryzyko wpadnięcia w pułapkę niedoboru talentów – malejąca liczba ludności w wieku produkcyjnym **Świętokrzyskie**.
- Regiony o wysokiej migracji osób młodych (15–39) – **Polska Wschodnia i Opolskie**.

Transformacja ekologiczna i cyfrowa: wyzwania i możliwości w zakresie spójności terytorialnej (1)

Untapped potential for solar, wind and hydro power

Potential annual production per unit area.
Source: JRC

0 500 km

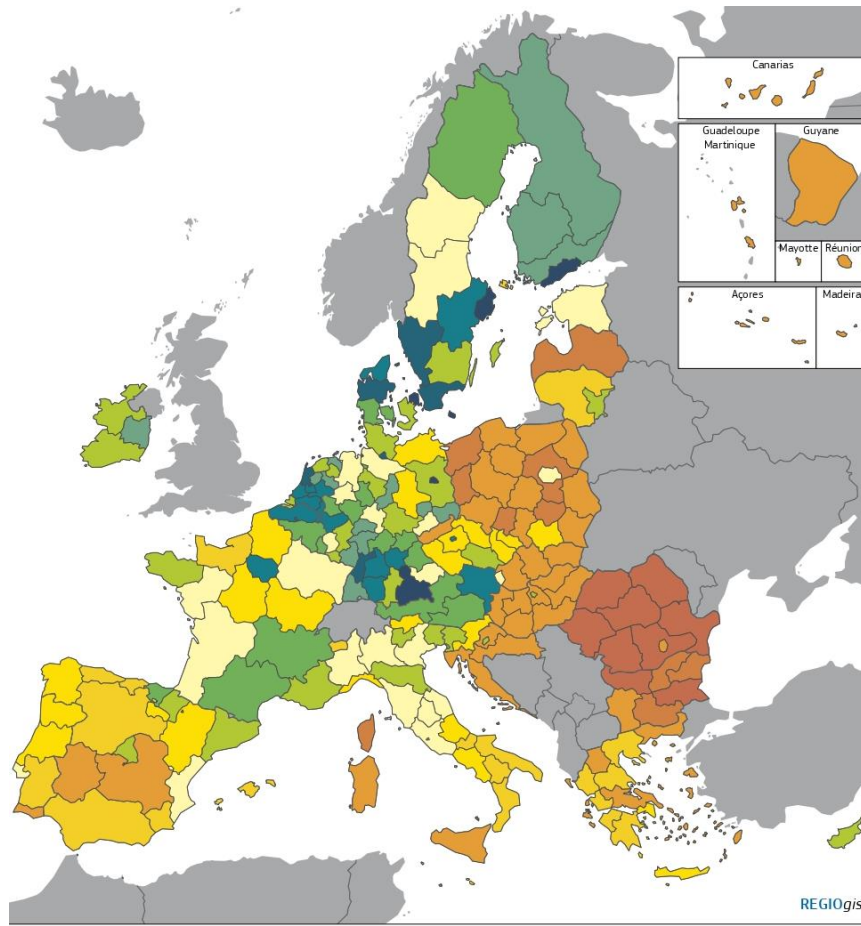
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

- Zmiana klimatu grozi pogłębieniem nierówności regionalnych – regiony przybrzeżne, śródziemnomorskie i wschodnie, które już teraz są uboższe niż średnia UE, są bardziej podatne na zagrożenia.
- Zanieczyszczenie powietrza charakteryzuje się różnicami społeczno-gospodarczymi – stężenie drobnych cząstek jest o około jedną trzecią wyższe w najuboższych regionach bardziej uzależnionych od paliw stałych stosowanych do ogrzewania.

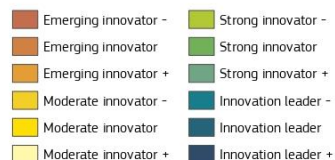
ALE:

- Wiele regionów wiejskich i słabiej rozwiniętych ma **duży niewykorzystany potencjał** w zakresie produkcji energii odnawialnej z energii wiatrowej i słonecznej.

Transformacja ekologiczna i cyfrowa: wyzwania i możliwości w zakresie spójności terytorialnej (2)

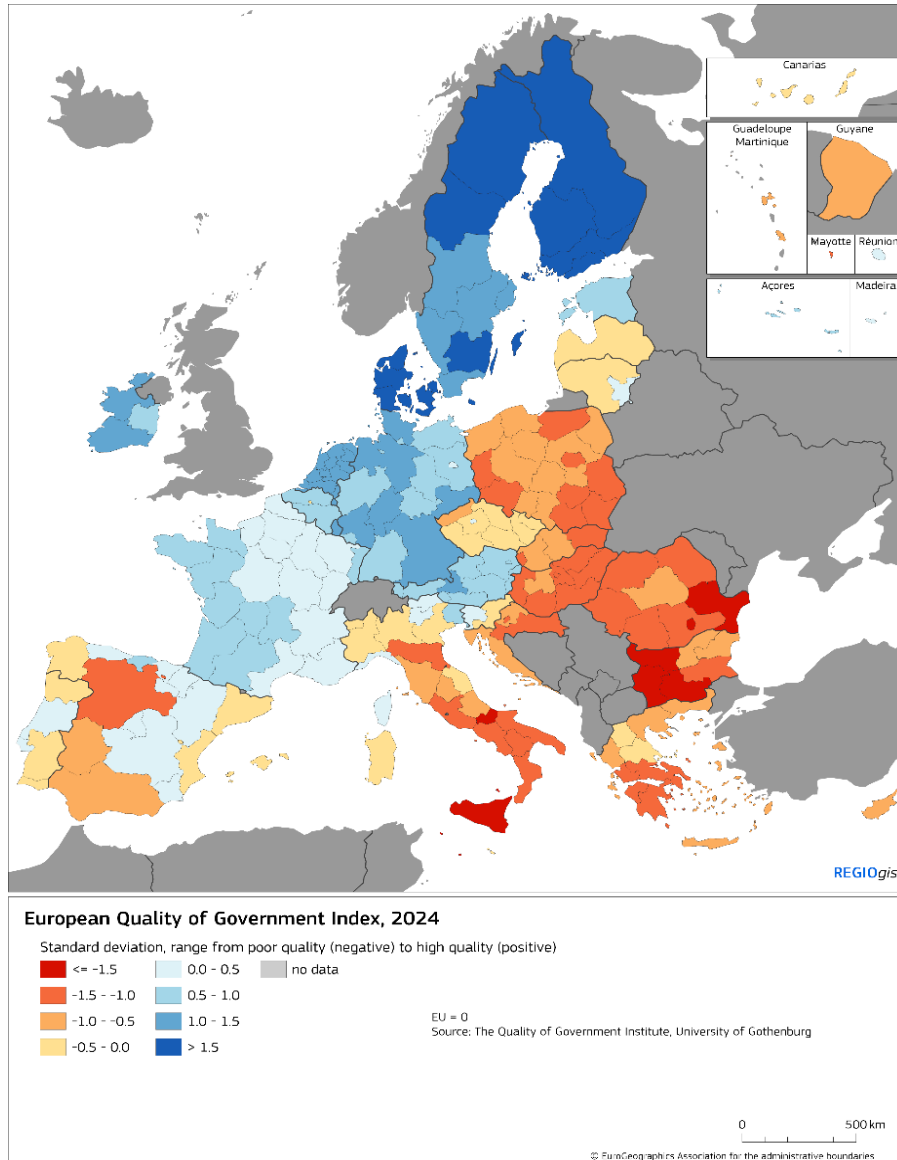
Map 5.3 Regional Innovation Scoreboard, 2023

Source: European Commission – Regional Innovation Scoreboard 2023 and European Innovation Scoreboard 2023.

- Transformacja ekologiczna i cyfrowa mogą diametralnie zmienić procesy produkcji i łańcuchy wartości na świecie – dzięki innowacjom przedsiębiorstwom będzie łatwiej dostosować się i wykorzystywać nowe możliwości.
- Regiony lepiej rozwinięte są lepiej przygotowane do czerpania korzyści z transformacji cyfrowej.
- Podejścia oparte na specyfice lokalnej mogą uwolnić potencjał innowacyjny wszystkich regionów stosownie do ich mocnych stron i uwarunkowań.

Nierozwiązane wyzwania mogą powiększyć dysproporcje terytorialne

Napięcia geopolityczne (agresja Rosji; konflikt na Bliskim Wschodzie) poważnie dotyka:

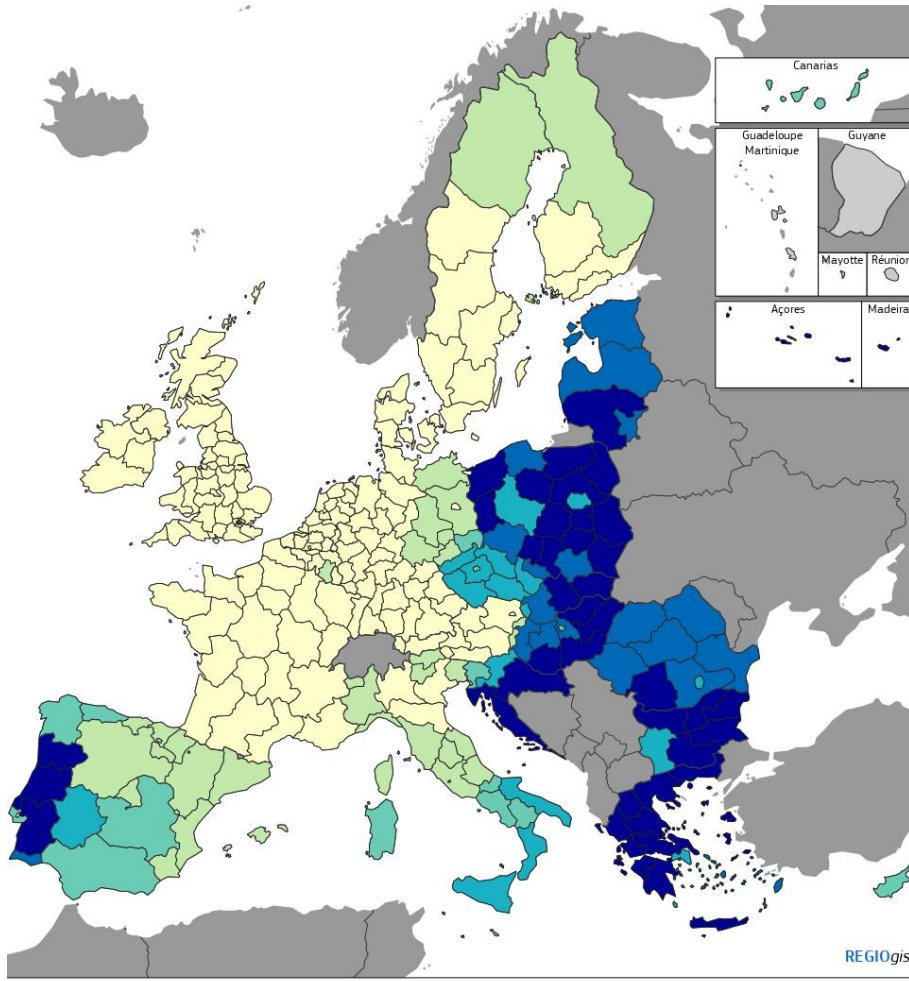
- wschodnie regiony przygraniczne,
- regiony południowe borykające się z wyzwaniami migracyjnymi.

Braki w zarządzaniu publicznym i zdolnościach administracyjnych utrudniają rozwój

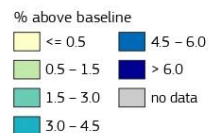
Jakość instytucji i praworządność – kluczowe dla zwrotu z inwestycji

Silna korelacja między jakością zarządzania a wpływem inwestycji w ramach polityki spójności

Szacunkowy wpływ polityki spójności na PKB

Map 9.2 Impact of Cohesion Policy programmes 2014–2020 and 2021–2027 on GDP in NUTS 2 regions, 2030 (% increase relative to the baseline)

Source: RHOMOLO.

- Większy wpływ inwestycji polityki spójności w regionach słabiej rozwiniętych.
- Przewiduje się, że dzięki programom polityki spójności na lata 2014–2020 i 2021–2027 PKB będzie wyższy (do 2030 r.) od **3,65%** w warszawskim stołecznym do **11,69%** w województwie świętokrzyskim.

Platforma na rzecz technologii strategicznych dla Europy (STEP)

Wejście w życie: 1 marca 2024 r.

STEP Cele i sektory

CELE

1. Wspieranie rozwoju/produkcji lub utrzymania pozycji i wzmacniania łańcuchów wartości technologii krytycznych (3 sektory).
2. Rozwiązanie problemu niedoboru siły roboczej i umiejętności o kluczowym znaczeniu dla wszystkich rodzajów wysokiej jakości miejsc pracy.

3 SEKTORY

Technologie cyfrowe i
zaawansowane innowacje

Czyste i zasobooszczędne
technologie

Bio
Tech

- Wytyczne Komisji dotyczące definicji sektorów STEP.

STEP Zmiany w rozporządzeniu na lata 2021–2027

Należy stworzyć nowe priorytety STEP, aby korzystać z zachęt:

- ❑ Płatności zaliczkowe w wysokości 30 % alokacji dla specjalnego priorytetu – zmiana programu przedłożona przez państwa członkowskie przed dniem **31 marca 2025 r.**
- ❑ Maksymalna stopa współfinansowania w celu wsparcia celów STEP wynosi 100 %, ale zasady pomocy publicznej obowiązują.
- ❑ Wsparcie dla przedsiębiorstw innych niż MŚP – kwalifikujących się w regionach słabiej rozwiniętych i przejściowych; w regionach lepiej rozwiniętych w państwach członkowskich, w których PKB na mieszkańca jest niższy od średniej UE-27
- ❑ 20 % początkowej alokacji krajowej EFRR można przeznaczyć na priorytety STEP (kwota elastyczności).

STEP Zmiany w rozporządzeniu na lata 2021–2027

- ❑ Nowy cel szczegółowy w ramach CP 1 dla wszystkich sektorów STEP (tylko EFRR)
- ❑ Nowy cel szczegółowy w ramach CP 2 dotyczący wyłącznie czystych technologii (ERFD i CF)
- ❑ Wszystkie sektory STEP (nie tylko czysta technologia) mogłyby otrzymać wsparcie z FST
- ❑ FST: +30 % płatności zaliczkowych wypłaconych automatycznie po wejściu w życie STEP
- ❑ Priorytety STEP będą wyłączone z przeglądu śródkresowego – zmiany w programie muszą być złożone przed 31.8.2024 r.
- ❑ Możliwość pełnego lub częściowego przydzielenia przez państwa członkowskie kwot elastyczności na STEP
- ❑ Krótszy termin zatwierdzenia zmiany programu (2 miesiące) – o ile nie zostaną zgłoszone inne zmiany w programie

Webinar

NAGRANIE

- [Webinarium na temat Platformy na rzecz technologii strategicznych dla Europy w polityce spójności \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Webstreaming

Dziękuję

© Unia Europejska, 2023.

O ile nie stwierdzono inaczej, ponowne wykorzystanie tej prezentacji jest dozwolone na podstawie licencji [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). Wykorzystanie lub zwiokrotnienie elementów, które nie należą do UE, może wymagać uzyskania zgody bezpośrednio od uprawnionych.